

Seat No. : _____

NM-119

November-2025

B.A., Sem.-III

DSC-C-PSY-231 (Major) : Psychology

(Cognitive Psychology)

(NEP)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ લખેલા છે.

1. બોધાત્મક મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી, કૃત્રિમ બુદ્ધિ (AI) વિશે ચર્ચા કરો. 10

અથવા

1. બોધાત્મક મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી, બોધાત્મક મનોવિજ્ઞાનના કાર્યક્ષેત્ર વિશે ચર્ચા કરો. 10

2. ખ્યાલ ઘડતરને અસર કરતા પરિબલોની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

2. સમસ્યા એટલે શું ? સમસ્યા ઉકેલને અસર કરતા પરિબલોની ચર્ચા કરો. 10

3. સર્જનાત્મક વિચારકના લક્ષણો જણાવો. 10

અથવા

3. તર્કક્રિયાના મહત્ત્વના સોપાનો જણાવો. 10

4. આવેગાત્મક બુદ્ધિ એટલે શું ? આવેગાત્મક બુદ્ધિ વિકસાવવા માટેની પ્રયુક્તિઓ જણાવો. 10

અથવા

4. ઉચ્ચ આવેગાત્મક બુદ્ધિ ધરાવતા વ્યક્તિઓની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. 10

5. નીચેના વિધાનો માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ દસ)

10

- (1) બોધાત્મક પ્રક્રિયાઓ _____ હોય છે.
(a) નિષ્ક્રિય (b) સક્રિય (c) બંને
- (2) _____ એ એવો પ્રોગ્રામ છે જે ડોક્ટરોને લોહી સંબંધી બિમારીઓ અને મેનેજાઈટિસ વગેરેની ઓળખ કરવામાં અને ઉપચાર કરવામાં મદદ કરે છે.
(a) SOSAR (b) MYCIN (c) GPS
- (3) _____ એ 1956માં સૌપ્રથમ કૃત્રિમ બુદ્ધિ જેવા પદનો કોમ્પ્યુટર માટે ઉપયોગ કર્યો હતો.
(a) જહોન મેકાર્થી (b) સેલ્ફીજ અને નિસર (c) રોજેન બ્લૂમ
- (4) _____ એ ચિંતનની એક સકારાત્મક પ્રક્રિયા છે.
(a) ભિન્ન ચિંતન (b) સર્જનાત્મક ચિંતન (c) કેન્દ્રીય ચિંતન
- (5) _____ એ એક આંતરિક વર્તન છે જેમાં વસ્તુઓ અને વિચારવા માટે પ્રતિકોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.
(a) ચિંતન (b) સમસ્યા (c) ખ્યાલ
- (6) જે નિયમને લાગુ કરવાથી વ્યક્તિને ચોક્કસ _____ પ્રાપ્ત થાય છે તેને અલગોરિધમ અથવા ગાણિતિક નિયમ કહેવાય.
(a) સફળતા (b) નિષ્ફળતા (c) સમાન
- (7) “કલ્પના એ જ્ઞાન કરતાં વધારે મહત્વની છે” આવું _____ કહ્યું હતું.
(a) ગાંધીજીએ
(b) ડૉ. આલબર્ટ આઈન્સ્ટાઈને
(c) ડૉ. સિગ્મંડ ફ્રોઈડ
- (8) સામાન્ય બુદ્ધિ માપવા માટે IQ શબ્દ છે તો આવેગાત્મક બુદ્ધિ માપવા માટે _____ શબ્દ છે.
(a) CQ (b) IQ (c) EQ
- (9) નિર્ણય અને નિર્ણય પ્રક્રિયા બંને પરસ્પર _____ પ્રક્રિયા છે.
(a) સંબંધિત (b) વિરોધી (c) સમાન
- (10) જીવનમાં સફળતા મેળવવા માટે IQ કરતાં EQ _____ મહત્વપૂર્ણ છે.
(a) વધારે (b) ઓછું (c) સમાન
- (11) સર્જનાત્મક ચિંતન કે વિચારનું પ્રથમ સોપાન _____ છે.
(a) ઉદ્ભવ કે પરિપક (b) આયોજન કે તૈયારી (c) પ્રમાણીકરણ
- (12) આવેગાત્મક બુદ્ધિના માપન માટે ભારતીય મનોવૈજ્ઞાનિકોએ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓનું નિર્માણ કર્યું _____.
(a) નથી (b) છે (c) તટસ્થ

Seat No. : _____

NM-119

November-2025

B.A., Sem.-III

**DSC-C-PSY-231 (Major) : Psychology
(Cognitive Psychology)
(NEP)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : The marks for each question are written on the right side.

1. Define Cognitive Psychology and discuss about Artificial Intelligence (AI). **10**

OR

1. Define Cognitive Psychology and discuss the scope of Cognitive Psychology. **10**

2. Discuss the factors influencing concept formation. **10**

OR

2. What is a problem ? Discuss the factors influencing problem solving. **10**

3. Discuss the characteristics of a creative thinker. **10**

OR

3. Discuss the important steps of reasoning. **10**

4. What is emotional intelligence ? Discuss the techniques for developing emotional intelligence. **10**

OR

4. Discuss the characteristics of people with high emotional intelligence. **10**

5. Select the correct option for the following statements : (Any Ten)

10

- (1) Cognitive processes are –
(a) Passive (b) Active (c) Both
- (2) _____ is a program that helps doctors to identify and treat blood diseases and meningitis etc.
(a) SOSAR (b) MYCIN (c) GPS
- (3) _____ was the first to use the term artificial intelligence for computers in 1956.
(a) John McCarthy (b) Selfridge and Nissar (c) Rogen Bloom
- (4) _____ is a positive process of thinking.
(a) Divergent thinking
(b) Creative thinking
(c) Convergent thinking
- (5) _____ is an internal behaviour in which symbols are used to think about things.
(a) Thinking (b) Problem (c) Concept
- (6) A rule by which a person gets a certain _____ is called an algorithm or a mathematical rule.
(a) Success (b) Failure (c) Same
- (7) “Imagination is more important than knowledge” Who said this ?
(a) Gandhiji
(b) Dr. Albert Einstein
(c) Dr. Sigmund Freud
- (8) The word IQ is used to measure general intelligence, while the word _____ is used to measure emotional intelligence.
(a) CQ (b) IQ (c) EQ
- (9) Decision and decision making are both reciprocal _____ process.
(a) related (b) opposite (c) same
- (10) EQ is _____ important than IQ to achieve success in life.
(a) more (b) less (c) same
- (11) The first stage of creative thinking is _____.
(a) Emergence or maturation
(b) Planning or preparation
(c) Validation
- (12) Indian psychologists developed psychological tests to measure emotional intelligence.
(a) No (b) Yes (c) Neutral